

Правилата в съдебна зала

- Всеки трябва да носи лична карта, когато влиза в съдебна палата и застава пред съда.
- Всички съдебни заседания са публични, с изключение на посочените в закона.
- Съдът може да разпреди разглеждане на делото или част от него при закрити врата, когато то се отнася до интимния живот на страните или може да се накърни общественият интерес. В такъв случай, в съдебната зала се допускат само страните, техните пълномощници, вещите лица и свидетелите.
- Разпорежданията на съда са задължителни за всички присъстващи в съдебната зала. Председателят може да санкционира и да отстрани от залата лицата, които не спазват разпорежданията.
- Всеки в съдебната зала (освен ако има физически увреждания) е длъжен да стане прав, когато съдебният състав влиза и да остане така, докато не бъде поканен да седне. Всички стават, когато съдебният състав стане и остават прави, докато излезе от съдебната зала.
- Всеки гражданин може да получи информация за насрочените за разглеждане за деня дела - номер на залата и час на заседанието от информационните табла в сградата, както и от интернет сайта на съда.

- Информация за определено дело, страните могат да получат в деловодството на съда.
- Гражданите следва да заемат мястото си в залата, преди започване на заседанието. Влизането в залата след неговото начало, е израз на неуважение към съда.
- Израз на неуважение е влизането в съдебната палата с неприлично облекло, в нетрезво състояние и демонстриране на агресивно или скандално поведение.
- В съдебната зала мобилните телефони следва да бъдат с изключен звук. Не са разрешени записващи устройства, фотоапарати, храна и напитки.

ВИСШ СЪДЕБЕН СЪВЕТ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ОБРАЗОВАТЕЛНА ПРОГРАМА „СЪДЕБНАТА ВЛАСТ – ИНФОРМИРАН ИЗБОР И ГРАЖДАНСКО ДОВЕРИЕ. ОТВОРЕНИ СЪДИЛИЩА И ПРОКУРАТУРИ“

КОЙ
КОЙ Е
В СЪДА?

Отпечатването на брошурата е финансирано от ВСС
и се разпространява безплатно сред участниците в Образователната програма
„Съдебната власт – информиран избор и гражданско доверие.
Отворени съдилища и прокуратури“, осъществявана съвместно с МОН.

Съдът

Независимата съдебна власт защитава правата и законните интереси на гражданите, юридическите лица и държавата.

Правораздаването се осъществява от съдилищата. Техните сгради се наричат съдебни палати, а най-важното място в тях са съдебните зали, където се разглеждат делата. Съдебният процес или съдебната процедура винаги приключват със съдебен акт.

В зависимост от характера на делото, съдът изслушва спорещите страни и/или техните адвокати, свидетелите, експертите - вещи лица. В случаите на престъпления, съдът заедно със съдебните заседатели, изслушват и прокурора, подсъдимия и пострадалия.

В съдебната зала всеки участник в съдебния процес има определено място:

1. Свидетел
2. Прокурор
3. Съдия
4. Съдии/съдебни заседатели
5. Съдебен секретар
6. Подсъдим
7. Съдебна охрана
8. Адвокат
9. Публика

Правосъдието се осъществява в името на народа, затова във всяка съдебна зала са поставени държавните символи - знамето и гербът на Република България. Съдът е арбитър на правния спор

и неговото място е на специален подиум. Той е разположен равноотдалечено от страните в съдебния процес, като израз на неговата непристрасност и на състезателността на съдебния процес.

Участниците в съдебния процес влизат в съдебната зала, след като бъдат повикани. Подсъдимите по особено опасни престъпления, се водят за заседание под строг конвой от служители на Съдебната охрана.

Кой кой е в съда?

Съдията ръководи съдебния процес. От размера на предвиденото за престъплението наказание, зависи дали съдията ще заседава сам или в съдебен състав с още съдии и/или съдебни заседатели (по наказателни дела). Съдиите носят черни тоги. Съдебният състав има председател, който е най-старшият съдия в него. Той следи за реда в съдебната зала, задава въпроси на страните, изслушва вещите лица и свидетелите, приема представените доказателства и експертизи.

По дела за извършени тежки престъпления в съдебния състав участват съдебни заседатели - хора с различна професия - лекари, учители, инженери, счетоводители и други. Те също могат да поставят въпроси и имат еднакви права и задължения със съдиите. Съдията и съдебните заседатели на тайно съвещание решават как ще приключи делото - виновен ли е подсъдимият, и определят наказанието му.

Прокурорът участва в съдебното производство като държавен обвинител. Той е длъжен да издири обективната истина и ако събере достатъчно доказателства за виновността на лицето, да поиска от съда неговото осъждане. За разлика от съдията, прокурорът носи червена тога. Съдията, прокурорът и съдебният заседател преди встъпване в длъжност, полагат клетва да прила-

гат точно Конституцията и законите, да изпълняват задълженията си по съвест и вътрешно убеждение, да бъдат непристрасни, обективни, справедливи и да се подчиняват само на закона и вътрешното си убеждение.

Съдебният секретар води протокол на заседанието като записва казаното от участниците в него. Съдията - председател на състава, диктува, а прокурорът, адвокатът и подсъдимият могат да искат поправка в протокола.

Адвокатът представлява и защитава страните в граждански, търговски и административни спорове, както и подсъдимия и пострадалия по наказателни дела. Той носи черна тога с бяло жабо.

Свидетелите се призовават от съда. Те са длъжни да говорят истината като кажат всичко, което им е известно по делото.

Когато в съдебния процес участват деца, те винаги са придружени от родител и социален работник с цел защита на техните интереси.

В зависимост от възрастта, децата могат да бъдат разпитани от съдията в „синя стая“ при щадяща детето атмосфера. Това е специално помещение - с условия за игра и рисуване в дружелюбна обстановка. Детето няма визуален контакт с другите участници, като се използват комуникационни технологии. Осигурява се запис на разпита, който може да се използва във всички етапи на съдебното производство.

